

V deželah, kder prebiva več narodov, imajo javne šole tako biti osnovane, da nihče ni prisiljen drugega jezika učiti se pa da vendar vsak narod dobi potrebnih sredstev, da se izobrazuje v svojem jeziku.

Tako se glasi oni velevažni 19. člen osnovnih postav. On podaja tudi nam Slovencem postavno pravico do enakopravnosti. Njega se imamo držati, na njega sklicavati se v borbi za svoj narodni obstanek, razvitek in napredek. Slovenci imamo od samega svetlega cesarja podpisane pravice v Avstriji. Skrbeti nam je še, da nam tudi djanski povsod obveljajo.

Gospodarske stvari.

Ovčje po postavi zavarovane bolezni.

Med ovčje po postavi zavarovane bolezni, ktere do odločenega roka kupčijo razderó, spadajo kože ali osepnice. Pod to boleznijo razumevamo nalezljivo iz notranjih vzrokov izvirajočo kožno bolezen, ktera se more na vse druge domače živali prenesti. Brž v začetku, ko se bolezen začne izcimljevati, postanejo živinčeta klaverna, od časa do časa se tresejo, veselja do jedi kakor navadno nimajo, iz očes se jim cedijo solze (ovce se jočejo), iz nosa jim teče večkrat redka, svitla tekočina, ki postane pozneje zelenkastosiva. Izdihana sapa kakor tudi kožna izhlapovina ima nek poseben neprijeten duh.

Kmalu potem se pokažejo na trepavnicah, v gobci, na notrajni koži stegen, na prsih, trebuhu in na spodnjem delu repa male, rudeče maroge, ki se v gumpice zdebijo in kakor grah debele postanejo. Napolnjene so te gumpice s tekočino čisto kakor voda. Te prikazni se dajo 3—4 dni, ko se je bolezen začela, opazovati.

Okoli 14. dneva bolezni spremeni se vodena tekočina v gosto, gnojnato in žolto tekočino, ki se po 4—5 dnevih popolnoma posuši. Na mestih, na kterih so se mehurji bili poprej napravili, postanejo rujave garje. Cela bolezen trpi tedaj kakih 18—21 dni. Te osepnice ali kože so tako imenovane dobre ali nebuje osepnice.

Vse drugače pa je stvar s tako imenovanimi hudimi ali nevarnimi osepnicami. Pri ti bolezni se vse polno mehurjev po životu živinčeta vzdigne, ki se potem jeden v drugega izlije in tako velike in dolgodobne gnoječe se rane delajo. Boleno živinče ima močno mrzlico in malo ali celo nič ne je. To občno motenje življenja pri živinčetu postaja od dne do dne hujše. Rane po koži, iz kterih se cedi gnojovita tekočina s časom vso kožo razjedó, iz ktere se razširja smrad, ki ga ni mogoče prenašati. Žival kmalu potem pogine s prikaznimi, ktere kažejo na občno oslavljenje in spridenje krvi. To bolezen imenujejo črne kože ali hude osepnice. Pravega vračila zoper to bolezen ne poznajo. (Konec prih.)

Konjerejsko društvo štajersko pa planinski pašniki za žrebeta.

II. V Gornje-grajskem okraji nahaja se ob štajersko-kranjskeji meji 1300 joh velika planina, 4758' ali 1503 metrov visoko nad morjem. Imenuje se Meninska planina in je last ljubljanskih škofov. Pripada 4 katastralnim srenjam; sv. Martin, Bočna, Gornjigrad in sv. Miklauž. Najvišje vspenja se v Šavnici proti Vranskemu. Površina ove planine ni vseskozi ravna, vendar pregloboko ni nikjer pretrgana in živina brez posebnih težkoč pašo najde. Najlepši kos planine je na Smrekovci, ki je proti zahodnim vetrovom s pogozdenimi vrhi zavarovan. Tukaj bi se najleži dali prirediti blevi in stanišča za pastirje. Blizu je čista studenčna voda, proti severu pa 7—8 joh veliki travniki. To je najlepši kos ove planine.

Na njo pelja več stez in sicer iz Gornjega grada, Bočne, sv. Martina, Vranskega in Motnika na Kranjskem. Steze so precej strme. Na planino vganjajo blizu 2000 goved in ovac. Grajščina Gornjegrajska jo daja v najem za 360 fl. na leto posameznim najemnikom, ki potem male najemščine od posestnikov pobirajo za vgnano živino. Letos je treba najemščino pri grajščini ponoviti.

Planina je vgodna paši za žrebeta. Zato je konjerejsko društvo voljno prirediti takšno pašo, vendar cele planine ne misli jemati v najem, ampak le nekolik del za prvo poskušnjo. Tudi bode društvo vselej pripuščalo vganjati goveda in ovce. V tej reči ne misli napraviti nobene premembe. Planino za pašo žrebetom pa hoče v porazumu s kmetijsko družbo štajersko in c. k. ministerstvom za poljedelstvo, katero je voljno skozi 3 leta po 500 fl. dati v podporo celemu podjetju!

Premiranje konj po konjerejskem društvu štajerskem bode se letos od 3.—17. sept. vršilo v Žavci, Ormoži, Ljutomeru, Cmureku, Fehringu, Doblu, Teufenbachu, Liezenu in Gröbmungu. Premije so zuatne. Natančnejši črtež objavimo prilično.

Dopisi.

Iz Cerkovic na Dravskem polji. (Nesreča za nesrečo — potreba brizgalnic, ne potreba nove šole.) Še le 7. jul. je prihrula iz bližnjega Pohorja nesrečna toča, ki je zraven drugih tudi našo faro močno zadela ter mnogim polovico pridelkov vzela in že nastane druga nesreča v nedeljo 17. jul. Ravno smo obhajali po navadnih večernicah še pobožnost sv. Alojzija, ko se zasliši, da gori, in vse hrumi v neredu iz cerkve ter se na žalost mora prepričati, da je res sosedna vas „Pongerce“ v ognju. Zatosili so ga, kakor se pravi, nespametni otroci zakurivši v slamo. Pogorela je hitro ena stran vasi s snopjem in senom, ki je že bilo shranjeno, druga stran pa se je zdela že varna, a naenkrat pridvi od Maribora sem viharina burja, ki zanese ogenj tudi na drugo